

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

BLÓFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A figyelmeztetés és megintés.

Irtá: *Virág László* csendőrszázados.

A csendőrség utasításaiban több helyen fordul elő a figyelmeztetés és megintés — mint a csendőrzárór legelőmbb joga és egyúttal kötelessége — melyek egy-egy törvényes fellépésnél első sorban alkalmazandók.

Hogy a figyelmeztetés és megintés közötti különbséget kimutassuk s a kettőnek külön és nyomban egymásután való és mikor leendő alkalmazását magyarázhatassuk, figyelembe kell hogy vegyük a következőket.

Az volna az ideális állapot, ha minden állampolgár a fennálló törvényeket, ministeri- és szabályrendeleteket mind ismerné és azokat meg is tartaná, de ez úgyszólván lehetetlen.

A törvényes formák között hozott és szentesített törvényes első sorban az országos törvénytarban hirdettetnek ki és a közigazgatási hatóságok dolga, hogy a törvények széles ez országban közhírré tétessenek.

A közhírrététel rendszerint írásbeli vagy szóbeli hirdetményezés útján történik, s ennek daczára is megéssik, hogy igen sok állampolgár a hozott törvényről tudomást nem szerezhet.

Az irástudatlanok az írásbeli hirdetményezést nem értik meg, hanem csak közvetve vehetnek arról tudomást, az esetleges szóbeli hirdetményezésénél (kidobolás, kikiáltásnál) pedig nem mindenki lehet jelen, ezért azután számos lehetőség létezik arra, hogy egy-egy törvényt az állampolgár akaratlanul megszeg.

Ennek daczára és különösen a büntetendő törvények szempontjából a törvény nem tudása a büntethetőséget nem zárja ki, s így kötelességé van téve az állampolgároknak, hogy a törvényeket a saját érdekükben is megismerni igyekezzenek, mert ha ezt nem teszik, akaratlanul is büntetésbe keverednek.

Épen ezen lehetőségek azután szoros kötelességévé teszik az összes közigazgatási hatóságoknak és közbiztonsági közegeknek, — így tehát a csendőrségnek is, — hogy lehetőleg minden megengedett módot és alkalmat felhasználjanak arra, hogy a törvény megismerése és alkalmazása szelében elterjedjen s minél kevesebbre redukálhassák azon eseteknek száma, mikor valaki a törvényt nem ismerve büntetendő cselekményt követet el.

Nem szabad feledni, hogy a törvénynek nem lehet

végzéjla a büntetés, hanem az abban kifejezett büntési nemek és módozatok csak korlátozói azon cselekedeteknek vagy mulasztásoknak, melyek büntetendőnek minősítetttek.

Minden törvény czélja az, hogy az államegyetem sérletlen fennmaradását s az államegyedek egyéni szabadságát, jólétét, biztonságát lehetőleg a tökéletességig biztosítsa s minden oly esemény, cselekmény vagy mulasztás, mely ezen czélnak utjában áll, csirájában elfojtassék, illetve ha már megtörtént, a cselekmény vagy mulasztás horderejéhez képest büntetés által megtorlattassék és a megismétlődés ezáltal megakadályoztassék.

A ministeri- és szabályrendeleték jogerős voltak után ugyanazon módon publikáltak az országban, illetve azon területen, melyre nézve hoztattk, mint a törvények, s végzéjük ezeknek sem lehet más, mint a törvényeknek, annál is inkább, mert ezen rendeletek a jogelv és jogszokás szempontjából a fennálló törvényekkel nem ellenkezhetnek, ugyanazon tárgyban hozott törvény által pedig a létező rendelet hatályát veszti.

Minél nagyobb veszély származhat valamely törvény, vagy ministeri-, szabályrendelet áthágásából, vagy be nem tartásából, annál inkább kötelessége a közigazgatási hatóságnak gondoskodni, hogy azok ismételen és ismételen kihirdetessenek, a végrehajto közegek által azok betartása a legszigorubbán ellenőriztessék s az áthágások karhatalommal is megakadályoztassanak.

Így például az állategészségügyi törvény világosan kimondja, hogy azon közseg, melyben sertésvész fordul elő, zárlat alá veendő, s míg a zárlat tart, onnan sertést kivinni, oda ilyen felhajtani, vagy ott a sertéseket a közös legelőre kibocsájtani tiltva van.

Vagy például a mezőrendőri törvény kötelességévé teszi a gyümölcsfa tulajdonosoknak, hogy a hernyók fészkeit, petéit a fákról leszedve elégetés által pusztítsák el.

Mindkét esetben a törvény be nem tartása súlyos anyagi árokot idézhet elő, de a keletkezhető kár, — ha a törvény kellő időben nem jut érvényre, — később helyre nem hozható.

Előbbi esetben a vész könnyen átragadhat a szomszédos községek, az egész vármegye, vagy az egész ország sertésállományára, utóbbi esetben pedig a nagy hasznót ígéro gyümölcstermés csirájában megy tönkre.

Ezért a közigazgatási hatóság, bár a törvény vagy

rendelet az életbeléptetésekor szabályosan hirdetményezettet s azokat megismerni és betartani minden állampolgárnak kötelessége, a kellő időben és akkor, mikor a keletkezhető vesszélyre leginkább kilátás van, így az előbbi esetben, mikor egy gyanus megbetegedésről tudomást szerez, utóbbi esetben pedig február hó eleje táján, a törvényt újból és újból ismerteti s az óvintézkedésekre a lakosságot kioktatja s ha szükségesnek mutatkozik az előjáróságot vagy csendőrsőket nem csak az ellenőrzésre, de a végrehajtásra is utasítja, illetve föl hívja, miáltal úgyszólván kizáratik az eshetőség, hogy valaki a törvény vagy rendelet áthágása után jogosan védekezhesen azzal, hogy a törvényt vagy rendeletet nem tudta, illetve hogy valaki oly büntetendő cselekményért vagy mulasztásért büntetessék meg, melyet nem tudatosan követett el.

Az ilyen intézkedések, valamint a törvény és rendeletek első hirdetményezései is figyelmeztetéseknek nevezhetők.

Látni lehet ebből, hogy a figyelmeztetésnek nem akkor van helye, mikor a büntetendő cselekmény már elkövetett, hanem akkor, mikor oly cselekmény vagy mulasztás elkövetésének lehetőségéről van szó, mely magában még büntetendő cselekményt nem képez, de abból akár az ember életére, akár a vagyonra, vagy az államegyetemre kár vagy veszély báramolhat, vagy mikor a kihágás ismerveit magában foglaló cselekmény vagy mulasztás *nem tudatosan* követett el.

A mi áll a közigazgatási hatóságokra, ugyanaz áll a közbiztonsági közegekre, tehát a csendőrzőrökre is.

A csendőrségi szervezeti utasítás 1. §-a oly szépen szabja meg a csendőrség feladatát, hogy a ki azt tudja és megérti, tisztában van vele, hogy a csendőrség munkálkodásának végcélja nem lehet az, hogy minél több törvénytört huzeljon az illetékes hatóság vagy bíróság elé *büntetés végett*, hanem az, hogy közel lépés a törvények és rendeletek betartása fölötti állandó és igen éber őrködés mellett olyan állapot teremtessek, melyben minél kevesebb törvénytörtés fordulhasson elő és végeredményében elősegíthessék azon cél, mely a fennebb érintett módon kifejezésre jut a törvények- és rendeletekben.

A csendőrség egyik legszebb hivatása a törvény megismertetésének előmozdítása.

Bár a csendőrség arra nincsen hivatva, hogy a lakosságot maga köré gyűjtse és azokat a törvényekre, rendeletekre oktassa, mégis *közvetve* igen is van alkalma, s ez kötelessége is, hogy a törvényismeretet terjessze s ezáltal saját munkálkodását is elősegítse.

Erre szolgálnak az általa adandó felvilágosítások és figyelmeztetések.

Ha a csendőrzőr valamely községben egyazon mulasztásnak nyomait észleli általában, például a községet átszelő utakon majdnem minden ház előtt nagyobb gerendákat, kőrákosokat talál, melyek a szabad közlekedést korlátozzák és éjjel veszélyt okozhatnak, vagy ha

a trágya hónapokon át a telkeken összegyűlve hagyott vagy február hóban a gyümölcsfákat még sehol nem hernyózták volna le, vagy különösen nyári hónapokban sehol sem tapasztalja, hogy a tüzoltást elősegítő eszközök készletben tartatnának, hiba volna, ha nyakra-főre, úgyszólván az egész község lakosait feljelentené, hanem ilyenkor kötelessége a községi előjáróságot *figyelmeztetni*, hogy a törvény vagy rendelet értelmében intézkedjék a közhírítéssel, azaz a törvény vagy rendelet megismertetése iránt és gondoskodjék, hogy a mulasztások vagy törvényellenes cselekedetekből eredt kár helyrehozassék vagy az eredhető veszélynek eleje vétesseék, mert az állapotból az látszik, hogy a törvény (rendelet) vonatkozó rendelkezései a lakosság előtt ismeretlenek, vagy már feledésbe mentek. Ha pedig, különösen kisebb községekben, hol jegyző nem lakik, a csendőrző azt észlelné, hogy maga a bíró sem ismeri a kérdésben forgó törvényt vagy rendeletet, világosítsa fel őt és nyomban *figyelmeztesse*, hogy a törvénynek (rendeletnek) érvényt szerezzen.

Ha ezek után azt észlelné, hogy a figyelmeztetésnek semmi eredménye nincs, kötelessége megállapítani, hogy ki az oka annak, hogy a mulasztás helyrehozva nem lett. Két eset lehetséges csak: vagy a községi előjáróság nem intézkedett, vagy a lakosság nem hajlott meg az előjáróság intézkedései előtt. Előbbi esetben, mert a mulasztás a törvény ismerete mellett, tehát *tudva* történt, a községi előjáróságot újból figyelmezteti azzal, hogy ha azonnal nem intézkedik, feljelentetik; a másik esetben pedig, mert nyilvánvaló, hogy a községi előjáróság a helyi rendeszetet illetőleg tehetetlen, az előjáróság mellé áll s mint karhatalom segítkezik, minden egyes házban, hol mulasztás észlelhető a mulasztót vagy kihágót *figyelmezteteti*, hogy ha e mulasztás helyre nem hozatik záros határidő alatt, feljelentetik.

Ez a megintés.

(Vége köv.)

A sport és a csendőrség.

Írta: Hein György számvivő-fizethelyettes.

VI.

A korlát.

A tornaútasításban foglalt korlátgyakorlatok oly tárgyilagosan vannak leírva, hogy azok mikénti végrehajtása iránt kételyek nem támadhatnak. Egyszerű, könnyen keresztül vithető gyakorlatok, a melyek nemcsak a kar izmait fejlesztik, hanem a testi ügyesség öregbítését is előnyösen befolyásolják.

Általában csak azt akarom megjegyezni, hogy a lendítési gyakorlatok keresztülvitelénél, továbbá az «áthengeredés»-nél mindig arra fektessük a fősúlyt, hogy a kezek erősen fogják meg a karfákat és előbb el ne engedjük a korlátot, míg s test egyensúlya helyre nem állott.

Az előre lendülésnél a derek a mozgást félton

megtöri, a lendítést tehát kizárólag a lábak folytatják; az előrelendülésnek a derekkal is való keresztülvitele nagyon nehéz és sok gyakorlatot igényel; ép azért az csak kiválóan jó tornászok által gyakorlandó.

Az előre hengeredésnél a kezek mindaddig nem engedik el a karfákat, míg a test sulya előre nem vonja a törzset; a karfák elengedése és újbóli megfogása azonban csak pillanat műve s a hengeredés megtörténte után vagy „felkarfüggés”-be, vagy pedig „támasz”-ba megyünk át.

Míg az előre hengeredésnél a támasza való átmenet több gyakorlatot igényel, addig a hátra hengeredésnél a „támasz”-ba való átmenetel semmiféle nehézségbe nem ütközik. Ezen gyakorlatok mindaddig folytatandók, míg a csendőr azokat „tökéletesen” el nem sajátította, csak azután vehető elő a „hengeredés hátra lendítéssel”.

A vállak ilyenkor csak ép egy pillanatig érik a karfákat s a test egész kinyújtott állapotban, homoruan tartott derékkal veti át magát. Keresztülvitele a következő módon történik: A csendőr kinyújtott karokkal erős lendülettel hátraveti lábait; mikor a pillanatnyi nyugvópontot elérte, karjait behávtva, hajlott támaszba megy át s a lendületet meg nem törve, abban a pillanatban, a mikor az előrelendület keresztülvitetett, kezeit elengedi, derekát erősen homorítja s a karfákat vállalai mögött újból megragadva, magas támaszba tolja fel magát. E gyakorlat azután megszakítás nélkül egymás után többször is keresztülvihető. A segédkező arra figyeljen, hogy a tornászó az átvétődésnél a korlát közé ne csusszék, mely czélből tanácsos annak hátát, ill. tőle vállait az átfordulás pillanatában mindkét kézzel alátámasztani.

Ugyanezen gyakorlat előre is keresztülvihető. A lendület azonban a lábak leeresztése által feltétlenül megtörendő s az átvétődés után csak az 57. ábrában bemutatott felkar függésbe fogunk átmenni. A homoruan tartott derékkal való átvetés már a czirkuszi mutatványok között is a ritkaságok közé tartozik, annak gyakorlása tehát bennünket nem érdekelt.

A „mászás”, mely bár szintén fontos tényezője a tornának, a csendőrségnél aránylag ritkán fordul elő, így tehát annak magyarázatába nem bocsátkozom. Vannak esetek, a mikor a csendőrnek erre is szüksége lehet, de ép azért, mert csak nagyon ritkán fordulnak elő, elég csak annyit megjegyezni, hogy a csendőr a mászáznál főleg a karokkal dolgozó s lábait csak erős támasztékul s a test utántolására használja. Az egész mászás tulajdonképen nem más, mint a testnek függő helyzetből való folytatlagos felhuzása, a lábak erős alátámasztása a mászást csak lényegesen megkönnyíti.

Sokkal fontosabb a csendőrnek a „lebegőfá”-n való átmenése.

Tudjuk jól, hogy a hegyes vidéken egy hegyi patak, vagy szakadék felett igen gyakran csak egy kidöntött faderék van átdobva s a lakók ezen mennek át, amit persze a csendőr sem kerülhet el. A fatörzs gömbölyű,

némelykor még görbe is, s így nem lehet azt a torna-utasításban említett lebegő fához hasonlítani, a melyet szakavatott kezek tettek a tornászásra alkalmassá.

Aki már egyszer megkísérelte az ily fabürün való átmenést, az tudni fogja, hogy az főleg akkor, a midőn alatta a hegyi patak árja rohan, nem oly egyszerű dolog, mint a hogy azt az első pillanatra gondolnók. A felszerelt csendőr ugyanis nem mozoghat oly könnyen, mint az, a ki kényelmes öltözetben könnyedén átsétál rajta. A csendőr lábán csizma, vagy cipő van, a falusi emberen pedig — ha nincs meztlibb — bocskor, vagy papucs, s így már emiatt is a csendőr fölött előnyben van.

Ha a csendőr ily „hid-on” még nem járt, akkor először nem is igen lesz bátorsága átmenni, mert szédül és fél a beeléséstől. Ilyenkor azon csendőr, a ki ilyen akadályokon már gyakrabban áthaladt, először átmegegy rajta s újból visszajön s meg fogja magyarázni társainak az átkelés módzatait. Az ily akadályon való átmenésnek különféle módzatai vannak, egymint: nyeregülésben átosuszni, átmenni rajta egymás elébe váltott lábakkal, vagy pedig oldalt, apró csúszó lépésben, a bal lábat a jobb után huzva stb.

A nyeregülésben való átoszás csak oly egyének által alkalmaztassék, a kiknél a mélység, vagy a rohanó ár szédülést okoz s ily alkalmakkor persze a fegyver, esetleg az egész szerelvény a másik csendőr által vitetik át a tulsó partra. Egyik módja az átmenésnek az is, a mikor az elől menő csendőr hátra nyújtja a másiknak puskáját s így mintegy átveti. Legezészerűbb azonban oldalvást, apró lépésekkel, egyik lábat a másik után téve átmenni, miközben a puskát két kézre fogva, azt vízszintesen tartjuk, miáltal testünket egyensúlyozzuk.

Egy csendőrszázados beszélte el nekem, hogy annak idején, mikor még mint hadapród portyázott, egy csendőre nem mert átmenni az ily faderékon, a patakban derékig érv viz folyt s a csendőr inkább kézz lett volna a vizen átgázolni, mintsem az átmenetelt megkockáztatni. Sok rábeszélés után a csendőr végre megfogta a neki oda tartott fegyvert, s a mikor már a közepén voltak, elvesztette az egyensúlyt s ők mind a ketten bele estek a patakba. Az első kísérlet tehát rosszul sikerült, de a százados nem veszté el türelmét; újból megkíséreltek az átkelést s a kelletlen fürdő után sikerült is.

A csendőr ettől kezdve bátran ment át akármilyen keskeny pallón.

Ez a példa legjobban bizonyítja azt, hogy az esetleges balsiker által nem szabad elkedvetlenednünk, ellenkezőleg, ez serkentessen bennünket a megheiusult kísérlet újbóli s többszöri megismétlésére s meg lehetünk győződve arról, hogy fáradságunkat siker koronázza.

A „harcoszerű tornászás”, magasabb akadályok vétele, szintén ritkán fordul elő a csendőr szolgálataiban; a járőr amugy is rendszerint 2 főből áll s így egy 2—3 méteres fal átmászása egyesült erővel könnyen sikerül.

A sport egyik nagyon elterjedt ága a

Kerékpározás.

A kerékpározás a hetvenes években kezdett Magyarországon tért hódítani. A kerékpár sok átalakuláson és javításon ment át, míg a mai elegáns, könnyű alakját kapta meg. Eleinte, a mikor a kerékpárt csak nagy anyagi áldozatok árán lehetett megszerezni, a kerékpározás kizárólag csak sport volt; a mikor azonban a concurrentia folytán a kerékpár ára mindinkább leszállott, kezdett mindinkább tért is hódítani, és szállítóeszközzé válni s ily minőségben könnyű kezelése és gyorsasága révén általánosan használatba jött.

Minden kisebb városban is látunk postásokat, táviratkezelőket, kereskedelmi alkalmazottakat, szóval oly egynekét, kiknek érdekük, vagy kötelességük egy távolabb eső ponton és gyorsan, haladék nélkül megjelenni, kerékpáron haladni, jóllehet ma már — főleg a fővárosban — a kerékpárt jóformán kiszorította az automobil, mely gyorsaságánál és szállítóképeségénél fogva, de kényelem tekintetében is, messze túlszárnyalja az immár ósdiának, kényelmetlennek és lassúnak degradált kerékpárt. Pár évtized mulva talán az automobil is erre a sorsra fog jutni.

A járásörmesteri utasítás megengedi a járásparancsnokoknak, hogy kiszállások, szemleútak alkalmával kerékpárt is vehetnek igénybe. Mindenesetre fontos okok készítették a vezető köröket ezen kedvezmény megadására és ezzel lehetővé tették azt, hogy a járásparancsnok adott esetekben egy vész színhelyén gyorsan megjelenjen, még kellő időben intézkedéseit megtehesse.

Mindenesetre nagy hátránya a kerékpárnak, hogy csak jó országutakon használható, de ezen bajon mi segíteni nem tudunk. A kerékpározás oly egyszerű, hogy annak megtanulására egy fél év elegendő, mert nem áll másból, mint az egysúlyú megtartásából.

Nagyon könnyen megtanulunk kerékpározni, ha a gépet egy szelid lejtőről lefelé engedtetjük, mert akkor a gép megindulására gondunk nincs.

A gép kormányrudját megfogjuk, bal lábunkkal a hátsó kerék fellepő rudjára állunk, a jobb lábbal magunkat ellökjük, s anélkül, hogy az ülésre ereszkednénk, előre hajított derékkal állunk a hátsó keréken, vigyázva arra, hogy lábunk hegye a küllőket ne érintse.

Az egysúlyt nagyon könnyen megtarthatjuk, ha nyugodtan állva, a kormányrudat mindig arra az oldalra fordítjuk, a melyre a kerékpár dőlni akar. A test sulya természetesen most is, akkor is, ha már ülni tudunk, a hátsó keréken van. A kormányrudat könnyen kell kezelnünk. Ha az egysúlyt álló helyzetben néhány szori gyakorlat után már meg tudjuk tartani, a jobb lábat a pedálra téve, lassan az ülésre ereszkedünk le s bal lábunkkal a másik pedált is megkapva, a gépet előre hajtjuk. Többszöri gyakorlat után már az ülésben is meg fogjuk az egysúlyt tartani.

Vigyázzunk azonban, hogy a kerékpározásnál tulsá-

gokba ne menjünk, mert a tuleröltetés által könnyen szivbajt kaphatunk. Elég gyorsaságot fejtünk ki, ha szép sik uton egy kilométernyi utat 5—6 percz alatt teszünk meg, mert ez esetben is előbb érünk célt, mintha kocsin mennénk.

Szükségesnek tartom szólni egyes elővigyázati rendszabályokról, a melyeknek figyelembevételét által sok bajt és szerencsétlenséget hátrihattunk el.

A kerékpáros figyelmé mindig a gépen és az uton legyen, és egyenletes tempóban haladjon.

Az országutak mellett mindennütt vannak jól kijárt gyalogösvények; lehetőleg csak ezeken haladjunk, miáltal megkíméljük a gépet és főleg a kerekek gummi abroncsait a rongálódástól. Ha csak lehetséges, kerüljük ki az elszórtan fekvő éles köveceket. Az első kerék gummija keményre legyen felfujtatva, miáltal el fogjuk érni azt, hogy az első kerék az utba eső kövecekről leugrik s azokat a hátsó kerék elkerüli. A hátsó kerék gummija lazábban legyen felfujtatva, mert ez által a kerék nem ráz annyira s ha erős napon megyünk, a gummiabroncs elpattanásának vesszük elejét. Ha leszálltunk a kerékpárról, úgy zárjuk azt el, és az előbb említett ok miatt (a gummi repedés elkerülése miatt) állítsuk árnyékba. Nagy emelkedéseknél tanácsos mindaddig, míg a kerékpáros a kellő gyakorlatot el nem érte, leszállani s az emelkedés hátra levő részét felváltva gyalog tenni meg. Erős lejtőnek lefelé nemcsak a fékkel, hanem a lábakkal is ellenőrmást fejtünk ki addig, a míg az csak lehetséges. Ha érezzük azt, hogy a gép minden erőlködésünk ellenére is kezd robanni, úgy még idejekorán a kormányrud egyidejűleg elengedése mellett hátrafelé ügornyunk le s a kerékpárt az ülésnél megragadva, lehetőleg állítsuk meg. A lábakat erős lejtőnek lefelé a pedalookról levenni s a gépet szabadon futni engedni semmi körülmények között sem szabad, mert halálos kimenetelű esésnek tehetjük ki magunkat. A szembejövő embereket, vagy kocsikat lassított menetben kerüljük ki; ha a lovak kezdenek nyugtalanodni, szálljunk le a gépről s várjuk meg, a míg a koci mellettünk elhaladt.

Ha előttünk haladó-embert, vagy kocsit akarunk elkerülni, már messziről csengessünk s ha közel érkeztünk, lassítsuk a menetet s úgy kerüljük ki.

Nem lehet az összes előfordulható eseteket elősorolni, s itt csak újból fel akarom hívni a kerékpárosok figyelmét arra, hogy minden körülmények között óvatosak s körültekintőek legyenek s akkor sem a maguk, sem embertársaik testi épségét veszélyeztetni nem fogják.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A személyismeret haszna.

Irta: Mathé Miklós törzsörmester.

Ha valamely ismeretlen, akár csendőregény is, először találkozott és beszédbe ereszkedett Somogyi Sándor

A két összejártó vonat roncsai Budapest-kitérőnél.
Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

bátyánkkal, a megfontolt beszédmojor, a megnyerő külső, a nyílttekintetű szemek s a hófehér haj határozottan azt a benyomást keltette benne, hogy egy becsületben megőszült, módos alföldi gazdával áll szemben, a kinek káromló vagy erkölestelen szó soha el nem hagyta ajkát, a ki a másét soha nem kívánta és nem is bántotta; szóval, hogy teljes tiszteletben töltötte el az öreg azt a 64 évet, melyet — mint szokták mondani — már háta megett hagyott.

A látszat gyakran csal! tartja a közmondás. De igaz is.

Mert Somogyi bátyánk — a «tolvaj-becsületlő» tekintve — soha becsületes ember nem volt. Tán még születni is tolvajnak született. Csizolódottségát, a megnyerő beszédmodort s a tisztaság iránti hajlamot, mind a fegyházban sajátította el az öreg, mert — a mi még kimondani is sok — 64 életéből 32-tőt töltött, a változatosság kedvéért, hol a váci fegyházban, hol a szegedi csillagbörtönben. Hogy ezenfelül, fiatal korában, még a fegyházak előtt, hánszorg volt olyan apró-cseprő dolgokért, csak hetekig és hónapokig tartó fogházzal és börtönnel büntetve, azt — mint állította — maga sem tudja megmondani.

Ezekről nem is szeretett beszélni az öreg. Mert hát egy fegyházviselt ember tart annyit a nehezen megszerzett tekintélyére, hogy holmi régi kapcsolatok elbeszéléseivel és emlegetésével nem homályosítja el dicső jelenét.

Büszke is volt az öreg a zár alatt töltött 32 évre. De különösen arra, hogy egyetlen védője se hozta védelmére, hogy kleptomániában szenved. Pedig jogosan ráfoghatta, sőt be is bizonyíthatta volna, mert volt rá adat elég. Egyszer öt évi fegyház kitöltése után Vácra hazatérőben, hogy ismerőseinek egy kis ajándékokat vigyen, négy ökröt hajtott el a czeplédi határból, másszor pedig a szegedi csillagbörtönből szabadulva, a szegedi polgármester tanýájáról egy pár szép csikót vitt el emlékül.

Igaz, hogy mindezekért s talán majdnem minden tetteért megszenvedett, mert szerencsétlenségére mindig rajta vesztett; de hát ezt csak az öreg állította; mások azt mondták, hogy a benn nem töltött 32 évet sem töltötte az öreg tetlenül.

Az 1898-ik évben, öt évi jól megérdemelt fegyház után, a tázlári örskörletet szerencsétlente meg az öreg, a mennyiben az egyik szanki puszta lakos rokonához jött «nyaralni». Ez a rokon is ismert egyéniség volt, csak félévvel előbb jött haza másfél évi börtön letöltéséből.

Már nyugalomba vonulásról gondolkozott az öreg Somogyi, de valószínűleg csupán szórakozásból és hogy rokonát is oktassa, el-elszánta magát egy-egy kirándulásra.

Az öregnek egy ilyen kirándulása után, a tázlári örs egyik járóra azzal a jelentéssel vonult be, hogy Vadkerten az előző éjjel, két helyen ismeretlen tettesek betörték s a mit csak találtak, ruhaneműt, enniválót, szerszámokat és baromfiakat kocsira rakva, elvitték.

Nyomozásuk sikertelen.

Éppen ekkor vonult be a tázlári örsre néhai Abbai János esendő a halasi örsről áthelyezve. Kapvakapott az alkalmon, hogy a nyomozást átvehesse. Át is vette s már másnap nyomozni indult.

Vadkerten, a tett színhelyén s egy pár gyanús egyénél megfordulva, rájött, hogy a tetteseket nem itt, hanem a tázlári és szanki pusztákon kell keresnie. Ugynevezett arra vezető nyomokat vagy más jeleket nem talált ugyan, de nem is kellett, mert volt neki két jegyzéke (notesza), többet mondott és több eredményt biztosított az a nyomoknál és jeleknél, de csak neki; másra nézve a titkok könyve volt az. Arról még akkor sem Abbainak, sem az örsnek nem volt tudomása, hogy a különben halasi illetőségű és lakos Somogyi a szanki pusztán lakik.

A tázlári pusztá ártortyázása se járt eredménnyel. Hátra volt tehát még Szank.

Ezen pusztá nyárítás, homokos buczkái között haladva, egy embert pillantott meg Abbai, a fák alatt a hűvösön heverésze. Arrafelé tartott azonnal. Az ember, kiblen közeledés után Somogyit ismerte fel Abbai, a járőr láttára felkászolódt s kalapját megbillentve, köszönéssel felém mormogott.

— Hát kendet hogy hívják s mit keres itt? — szólott rá Abbai érlyes hangon. Szerette ha érlyesnek tartották.

— Hiszen mi régi ismerősök vagyunk, Abonyi ur! Hát már elfelejtette a Somogyi bácsit? — szól a megszólított eröltetted kedélyes hangon.

— Pedig beh sokszor találkoztunk, de már látom maga is öregszik! — folytatta a szót tovább.

Talán egész nap is elbeszélte volna, ha Abbai még érlyesebben rá nem szól, hogy csak a kérdésre feleljen, meg hogy ő sohasem látta s nem is tudja kiesoda stb. Erre aztán megemberelte magát az öreg Somogyi s elmondta, hogy két hónap előtt jött haza Vácra, de mivel Halason nem szivesen fogadták, hát kijött ide a sógorához, H. Nagy Józsefhez s azóta itt lakik — a partoldalon levő vityillómat mutatva — ebben a bogárhátú kunyhóban. S hozzátette még, hogy a sógora feleségestől együtt reggel óta kocsival távol van, de nemsokára jönnek.

— Hát aztán a vadkerti betöréseket ezzel követték kendek el? — kérdezte Abbai a szokott érlyességgel.

— Ugyan mit tételez fel rólam Abonyi ur! — méltatlankodott a vén Somogyi; — öreg vagyunk már én az ilyenekhez! Fiataloknak való az! Meg aztán tudhatja jól, hogy nem is foglalkoztam én ilyenekkel!

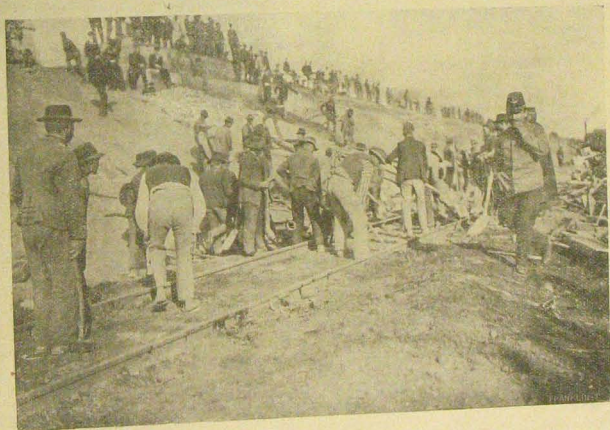
— No! azért csak tekintsük meg ezt a bogárhátú lakosztályt! — vágott közbe Abbai s azzal leszállt lováról s a kunyhóba ment, Somogyi követte.

Nem kellett soká keresni, meglelt minden. Az ágyból, ládából s a föld alól előkerült az összes lopott holmi, a lopott libák egyrésze pedig a közeli laponon volt.

A vén Somogyi csak nézte a műveletet s el nem

A tehervonat mozdonya.

A pálya helyreigazítása.
Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

tudta gondolni, hogy miként kerültek azok a holmik oda, hogy ő észre nem vette.

Közben hazérkezett a sógora is az asszonnyal. Ez már nem kimélte az öreget, hanem egyenesen ráfogta, hogy csak az hozhatta oda, más nem, de ő sem tudja mikor.

— Részeg vagy te, sógor, bolondokat beszélsz! — vágott vissza a vén Somogyi fegmatikusan, — bizonyosan ti hoztátok a feleséggel, míg aludtam s most ráam akarod fogni.

Végre is az asszony szolt közbe és kijelentette, hogy a két férfi követte el a betörést s ők hoztak oda mindent. De a férfiak ennek daczára is megmaradtak állításaik mellett. Abbai tehát jónak látta az egész családot letartóztatni. Kocsira rakatta velök a bűnlejeleket s velök együtt átadta a kiskőrösi kir. járásbírósnak.

Itt se sokáig maradtak, mert kiütdödött, hogy mintegy két héttel előbb, a vén Somogyi és sógora a kecskeméti határban «véletlenül» egy tinót találtak s emiatt a kecskeméti kir. törvényszéknél már feljelentés alatt állanak. Illetékességi szempontból tehát a kecskeméti kir. ügyészséghez kísértettek és az ottani kir. törvényszék, a legvégső, de a mi egyszerű létezt, habár más alakban, de mégis folytatja létét. A változások előidézésében nagy szerepet a tűz játszik. Azok a parányi, kegyetlen szikrák sok értekes és érdekes tárgyat tettek már föl- ismerhetlenné. A rozsdá, penész szintén vád alá jöhet. A tudatlan vad népek kíméletlen rombolása is sok művészit tárgyat pusztított el. Mindamellett vannak oly tárgyak is, melyek hősileg küzdenek tűz, rozsdá, penész ellen s az idő századokon keresztül hiába marja, erősen tartják magokat. És mégis hány oly kincs veszett el, melyekről a történelem lapjain részletességre kiterjedő leírást olvashatunk. Eltűntek, elzüllöttek, mint Pusztaszer romjai, m nt dicső Mátyásunk korvínai. Abból alig néhány téglá, ebből alig egy pár darab hirdeti nemzetünk nagyságát.

Vannak ezenkívül a romlással daczoló olyan tárgyak is, mint p. o. a vert pénz, drágakövek, melyek, ha változáson mentek is keresztül, de valahol más alakban elő kellene kerülniök. Ábrahám idejétől a középkorig vert arany- és ezüstpénz óriási tömegben járt kézről-kézre. Hová lettek a siklusok, a római talentok. Egy-egy példánya a birneves múzeumban. A millióból alig néhány darab!

Sok oly értékes kincs van, mely még sincsen, — léte-

zik is, még sem létezik. Hol lehet a zsidótemplom hét-karú gyertyatartója, mely Titus római császár oszlopán, mint diadaljelvény ragyogott. Azt mondják, hogy a Milvianhidről a Tiber hullámai közé dobták, de még senkinek sem jutott eszébe, hogy azért a Tiber hullámai, vagyis a folyam fenekét átkutassák. Hol van az aranykoporsó, mely Attila és Árpád tetemeit zárja magába. Talán a rege ködbe borult világában? Keresik a sírokat, mind hiában. Ha léteznek is valahol, reánk nézve, fájdalom, elveszték.

S mily értékes és drága könyveket emésztett meg a tűz s pusztított el vad, értelmetlen csorda. Baronius állítása szerint 423-ban Kr. e. mintegy kétszáz ezer kézíratos könyv veszett oda Alexandria elpusztítása alkalmával. A mit a tűzvész meghagyott, Kleopatra a Serapis templom könyvtárába helyezte el, de ez is mind elveszett.

Tagadhatatlan, hogy sok szobrot mentettünk meg az ó-korból, de hol rejtőzhetik p. o. Praxitelesnek páratlan remekműve, a gnidiai Venus, melybe egy ifjú annyira bele szeretett, hogy szerelme örülltette. A hetven láányi magas rhodusi kolosszus, Chares mesterműve, hatvanhat évig állott büszkén, mikor a földindulás romokba döntötte. A napnak lévén szentelve, anyagát is szentnek tartották. Ott volt a rom egészen a török hódítás idejéig, ekkor aztán kilencszáz tevé hordta el onnan. Hová? ki tudja még csak sejteti is. Néro aranypalotájában, a Kolosszeum szomszédságában emelkedett a császár százhusz láányi magas szobra. Azt mondják, hogy e roppant szobornak még most is megvolna egyik keze Rómában.

Mikor Isaauri Leo Konstantinápolyban Konstantin könyvtárát létesítte, ugyanakkor pusztult volna el egy százhusz láányi sárkány is, melynek belső részeire aranybetűkkel volt felfoelve az egész Iliász és Odüsszea.

A rabbi állítása szerint Mózes vesszejét Ádám faragta a paradicsomban, úgy jött az át nemzedékről nemzedékre, Noé Semnek hagyományozta, majd Ábrahám birtokába került, Izsák Jákóbnak adta, ki aztán egyiptomi tartózkodása alatt e vesszővel Józsefet boldogította s később Mózes tulajdonává lett. A hagyomány aztán sem erről, sem a törvény tábláiról nem tud semmit sem. A frigy-ládáról azt említi hagyományoszerűleg, hogy mikor Nabugodnezár a templomot szétrombolta, Jeremiás próféta úgy ezt, mint a törvény ládái egyből szentelt tárgyakkal együtt a sinai hegy valamelyik barlangjába rejtette volna el, honnan a talmudisták hite szerint egyszer majd csak előkerülnek. A kőből vagott törvény táblák meg is kell lenniök valahol. De hát hol keressék azt Izrael törzsenek fiait? Erről a talmud is mélyen hallgat. Csak Mózes könyvében olvassuk részletesen az onixkövű boglár, melyre az Izrael fiainak nevei fel voltak vésvé, úgy szintén az itéletnek Hózszenjet, melybe sardonix, topaz, karkunkulus, smaragd, zafir, jaspis, akhát, ametist drágakövek csillogtak. A főpap eme diszlejtéből nem maradt fenn egyetlen példány sem, pedig nem tűnhetek el végképen, aránylag régibb korból tudunk felmutatni gyűrűket, pecsétet, drágaköveket. S ime ezen annyira becses ereklyék eltűntek, holott ezekhez Izrael fiait szent kegyelet csatolta. Hová lett Salamon pecsétgyűrűje, melyről a talmud oly csodadolgokat regél? A zsidók hagyományja szerint ez a gyűrű megköthetőtte vagy szabadon eresztötte a rossz szellemeket. Tulajdonosa megérthette a madarak s négy lábú állatok beszédét. Uzziás pecsétnyomját megtalálták Jeruzsálem romjai között, de Salamon gyűrűjét hiába keresik. Mikor Spanyolország utolsó góth királyát a szaracénok küzték, a krónikások állítása szerint e király egy darabból álló smaragdasztalt vitt volna magával, de pár év múlva az asztalról, e világhírű kincsről

Vonat-roncok.

hallgat a történelem, pedig hogy azelőtt létezett, okmányok tanúsítják.

Myncidesz nevű görög művész elefantsontból faragott egy kocsit négy lóval. Az egész mesterművet egy légy befedezhette szárnyaival. Ehhez hasonló volt az a hajó, melyet egy angol készített. Magától járt az asztalon s ha szerkezetét fölhúzták, a fedélzetten egy nő fuvolázott. Mindkét mestermű elveszett. Nothingerus ezerhatszáz csészét esztergályozott elefantsontból s ez mind elfért egy borszsem kivájt üregében. Ötödik Pál római pápa a csészéket nagyító üvegen keresztül számlálta meg. Ferrarina jezsuita huszonöt fa ágút készített, melyek szintén elfértek könnyen egyborszsem üregébe. Ezeket a kincseket egy Marolus Simon nevű egyén szerezte meg rop-pant árért s nagyon büszke is volt rá, de hogy hová tette aztán, arról mit sem tudunk, mert még akkor a régiségáraknak hírok hamvok sem volt.

Hát az a réz-teke, melyet Gottorban mutogattak, hová lett? Tizenhat láb átmérője volt. Tizen ülhetek benne kényelmesen és szemlélhették az égi testek körforgását. Hová lett az a csodás műtani sas, melyet nürnbergi Regiomontanus állított elő, az a sas, mely Miksa császár közeledtére mindig előrepuhult, meghajtotta szárnyait s aztán ismét a kapu parkányára ült. Ugyane művész készített vasból egy legyet, mely egy ideig a szobában szállingózott, aztán kicsiny szárnyait összehúzva, a művész vállára telepedett le. Mind a sas, mind a légy elröpült a feledés sűrű ködébe s azt hinnők, hogy ez is csak mese, holott mint történelmi tény említették.

Gremiburgius szobrász pedig egy oly szobrot készített, mely valami szerkezet segítségével tisztán adta ki az egyes szóttagokat. Ki tudná előszámlálni az így nyomavezett értékes kincseket. Rafael több kötetnyi költeményt írt, harminczhárom éves korában elhalván, műveit Guido Réní, az ő kedves tanítványa s barátja vette át, ez pedig

azokat Bologna városának hagyományozta. Egyszer csak az értékes kincs, mintha szétfoszló kőd lett volna, szórélábán eltűnt. Rafael fennmaradt jegyzőkönyveiben sajátkezűleg írt verseiből maradt az utókorra némivázlatos töredék, de mit nem adhatnánk, ha összes műveit bírhatnók!

Leghornban volt a régeb idöben egy óra, mely úgy volt készítve, hogy minden óraütéskor néhány pástor lépett ki, egy pár fuvolázott, a többi pedig táncolt. Az utasok gyönyörködve szemlélték, de nyoma most már csakis a város jegyzőkönyveiben van. Hol lehet az az égitke, melyet Ferdinánd császár küldött Szolimán császárnak ajándékol. Paulus Jovius tudósítása szerint alig bírta azt el tizenhat szalas legény. Az égitestek járását hibátlanul mutató. E kincset a török múzeumokban nem láthatni. Elenyészett.

Vannak tudósok, akik azt állítják, hogy ez elveszett kincsek közül nem egy rejtetik maiglan is holmi keleti szarnokok titkos termeiben. Meddig kellett nekünk is várakoznunk, hogy például néhány korvina a homályból előkerüljön. Az újabbkori kincsek már jobban vannak biztosítva. Múzeumok őrzik a művészek remekeit. Vajha méltányolná a köznép is ez intézmény nagy fontosságát s egyes előkerült műtárgyakat, a helyett, hogy szobájában langra vetné, behelyezné a régiségárakba. Néha egyetlen írott okmány világot deríthet elmúlt század elfeledett eseményeire.

KÉPEINKHEZ.

Vasuti szerencsétlenség a főváros mellett.

Ez év október hó 10-én a főváros határában nagy vasuti szerencsétlenség történt, melynek számos sérü-

léstől eltekintve, több emberélet is áldozatul esett. Egy teljes sebességgel robogó gyorsvonatot a váltóór a «tilos» jelző daczára, bebocsátott egy vágányra, melyen egy tehervonat közeledett. A két szembe jövő vonat összekötözése folytán a mozdonyok és számos kocsi roncsná zúzódtak és a kocsikban ülő megsérült utasok sikoltozása és rémes jajveszélése töltötte be az úrt. Borzasztó látványt nyújtott a katasztrófa színhelye, mely még az erősebb idegzetű embereket is megrázta. A mentési munkákat csak percek elteltével vette kezdetét és csak akkor foganasítottattott teljes erővel, midőn a mentők a helyszínére érkezve a sérülteknek az első segélyt nyújtották. A váltóórt a rendőrség letartóztatta.

HIREK.

Megtámadott csendőrök. Román András csendőrt október 5-én délután szolgálaton kívül az aradmezei Ópécskán egy táncmulatságon részt vevő román legények lefegyverzési szándékkal megtámadták. Román csendőr támadói ellen kardot használt és azok közül Siklován Jankut bal keze fején súlyosan, Trif Jánost pedig nyakán könnyen megsebesítette. A csendőr kődobástól eredő könnyű sérülést szenvedett. — Október 13-án este nyolc óra tájban a jásznagykun-szolnok megyei Kőtelek községben Zabos Ferencz, szolgálaton kívül álló próbacsendőr négy, az utczán daloló legényt csendre intett, kik ezért őt megtámadták. A próbacsendőr támadóival szemben kardot használt és azok közül Ozó János kötelki lakost életveszélyesen megsebesítette. Ozó a szolnoki kózkórházba szállítottott. A nógrádmegyei Szécsény község vasuti állomásán október 15-én az ott szolgálatot teljesített Ivicz Ferencz csendőrt Szitár István varsányi lakos megtámadta. Ivicz csendőr Szitár ellen szuronyát használta és őt könnyen megsebesítette.

Egy lopással terhelt egyén öngyilkossági kísérlete. Dobriezki Lázár, lopással terhelt magyarkeziszi lakos, október 17-én kikérdezése közben a magyarkeziszi őrskantárijában a nyakát zsebkéssel elvágta. Életveszélyes sérülésével a zentai kórházba szállítottott. Az ügy kivizsgálása folyamatban van.

Ellenzegülések. Október 13-án este Feller József csendőr cs. őrszemébe a somogy megyei Andocsor Ruzsics László ottani lakos, ellenzegülővel szemben, szolgálaton kívül, kardját használta s őt súlyosan megsértette. — Sarudi Benjamin nagykallói őrsbeli őrszemébe október 17-én délután két órakor Kállósejnyében Papp Ferenc ottani lakos, ellenzegülővel szemben kardját használta. Papp az okozott sérülésbe belehalt.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

K. J. 1. A tanfolyam akkor veszi majd kezdetét, ha az alkalmasnak találta szolgálatare behivatnak. 2. Elhelyezést kap. 3. A fizetés a próbaidő alatt is jár.

Kiváncsi csendőr. Nem lehet.

Pierre. 1. A csendőr ilyen tanfolyamot nem halgathat. Különben is csak azokat veszik fel a tanfolyamba, a kik a megfelelő gyakorlati szolgálat mellett legalább nyolc középsikoláról szóló bizonyítvánnyal bírnak. 2. Nem szabad viselni. 3. Igen.

4. Engedély kell hozzá. Lapunkba azonban minden csendőr írhat külön engedély nélkül is. 5. A kérdés nem elég világos. Irja meg érthetően, hogy mit akar, akkor erre is válaszolunk. **Sorsjegyekről. II. V.** Az 5060—48. sz. magyar vörös kereszt sorsjegy márégebben ki lett huzva 14 koronával. A többi nem nyert. — **Darányi őrmester.** A 6772—19. sz. Bazilika sorsjegy 13 koronával már régebben kibuzatott. A többi nem nyert. — **B. Gy. jőrm.** A 3786—036. sz. Bazilika sorsjegy márégebben kibuzatott 13 koronával. A többi nem nyert. — **J. J. jőrm.** Medgyes, F. S. Csiki őrszemébe, Cs. Cs. őrm. — **Őrs Bácsatornyos, Tóth őrszemébe** Bolya, L. G. Teke, Komsa csendőr, Tóth őrszemébe Polgári és B. F. jőrm. Facset. Sorsjegyeiket eddig nem huzták ki.

L. Gy. őrszemébe. Ha a május 1-én eszközölt becséls alkalmával a még be nem fizetett 49 kor. 35 fillért tartozása vagyonként lett felvéve, akkor a 60 koronában megállapított alapfőként felül 1 kor. 05 fillér levonásával azt, vagyis 48 kor. 30 fillért, befizetni tartozik.

A. Á. cs. cz. őrszemébe. Verseket nem közlünk.

P. csendőr. Olyan állami tanintézet, mely polgári szülők árvainak neveltetéséről gondoskodna, Magyarországon nincs. Vannak azonban alapítványi, törvényhatósági és községi szeretet- és árvaházak, a melyek félárvaikat is befogadják, de hogy ez irányban önként utbaigazított adhatunk, tudnunk kellene, hogy a gyermekek anyja hívó vala állítólagos és gyermekei hol születnek.

R. P. Közleménye, ha alkalmasnak bizonyul, a lapban közölni lesz. A főzserőmesterjelöltek rangsorozati listájából töröltetett s most egyikben sincs felvéve.

Sz. S. őrszemébe. Ha a közvagyony gyarapodott, az alapfőknek emelése mivel sem indokolható, hanem így esetben a betét leszállítása kérelmezhető.

P. J. cs. cz. őrsz. B. Gy. csendőr, Sz. L. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

M. P. csendőr. Ha a forgalomból kivont pénznek megkísérelt kiadásánál a szándékosság meg nem állapítható, akkor a hamispénz forgalomba hozatalának vétsége sem firogathat fenn és így esetben semmiféle eljárásnak nincs is helye. A pénzdarab tulajdonosától el nem kobozható.

Tekei csendőr. 1. A második keskeny karpaszműanyag — mint minden további szolgáló altszítnek — úgy önként is a hatodik tényleges szolgálati év befejezése után lesz illetékes. 2. A végkielégítési összeg megállapításánál csak a csendőrszolgálatot eltöltött szolgálati idő vétetik figyelembe. A 3-ik kérdése teljesen érthetetlen.

N. D. járásőrmester. A szolgálattal kapcsolatos kérdéseknél az ön által óhajtott irányban elbírálására nem vagyunk illetékesek. Kérje a szárnyparancsnokság döntését.

J. I. őrszemébe. Lapunk mult számában már közöltük.

M. 4. járásőrmester. 1. Az áthelyezése annak idején a rendeleti közlönyben, a honnan különben ez irányú adatainkat venni szoktak, nem volt tárgyalva, annak a lapban való tárgyalása most pedig már nem időszéri. 2. Jutalmintázását, a kerületi parancs alapján, lapunk má számában közöljük.

Ó. D. őrmester. S. Gy. őrszemébe 394 kor. évi nyugdíjjal 1907. okt. 1-ével az állandó nyugalmományba helyeztetett, tartózkodási helye: Feketehalom.

R. I. őrszemébe. A kérelmezett állás, vett értesülés szerint, már be van töltve. Tudományegyetem Budapesten csak egy van. A rector ezúttal: nagyságos; hacsek valamai más címre nincs, pl. udvari tanácsos, belső titkos tanácsos, mely esetben méltóságos, illetve nagyméltóságú megszólítás illeti.

Bácskai őrszemébe. 1. Műlatszítás — mert olyan fenn nem forog — senkit, hanem a szikrából keletkezett tűz által okozott kárért a felelősség azon vállalatot terheli, melynek a szikrát szőrt mozdony tulajdonát képezi. 2. Megszakítást képez, azonban hosszabb és eredményes szolgálattal való nyugdíjazás esetén, királyi kegyelemből, így rövid tartam megszakítástól esetleg eltekintenek. 3. A szolgálati szabályzat I. rész 10. pontjának 3. bekezdése szerint, a figyelmeztetés megelőzi az intést, az intést követi a fenytetés, tehát a figyelmeztetés és intést egymást követő legényhöz fejelemli eszközök.

S. S. 1. A házaló, nézetünk szerint, a könyvébe bevezetett segédjét nem köteles, csak jogszerű magával vinni s ha őt — a mint azt az adott esetben is látjuk — otthon hagyni kénszerűen, a könyvéből történelmi sem tartozik, mert hiszen az otthonhagyás kénszere megszüntével ismét együtt fognak hazálni; de viszont a házalónak nem áll jogában, hogy eselőlkönyv alapján más egyént vigyen magával segédként, mint a ki a könyvébe bevezetve 2. és 3. A teljesítésre néve agyalt kaitó felhívásokkal, a II. szolgálati utasítás 29. §. 1. bekezdése értelmében járjon el.

FEJTÖRÖK.

* Képtalány.

Verstálány.

Egy híres kis város nagy Pest vármegyében,
Nem jó lenni javító-intézetben.
Ha pediglen megfordított:
«Paraszt király» nevé kapod!

Számталány.

Két csendőr megolvastván pénzt, az egyik odaszól a másikhoz:

— Adhatnál nekem egy koronát, hogy nekem is annyi pénzem legyen, mint neked.

— Adj te nekem egy koronát — válaszolt a másik — akkor nekem még egyszer annyi pénzem lesz, mint neked.

Mennyi pénze volt mindegyik csendőrnek?

Megfejtési határidő: 1907. nov. 4.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet-királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kiisrólva.

*

Lapunk 41. számában közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: «Polgári házasság». — Betűrejtvény: «Kalapom szememre vágom». — Számrejtvény: «32, 8».

*

Helyesen megfejtették: Kosztolányi István őrsvezető Palicsfürdő, Kajcsar József őrsvezető, Bácsföldvári őrs, Dobai Ferenc csendőr Párdány, Varga Lajos őrsvezető és neje Robogány, Földéki őrs, Tampos Lajos őrs, Nemesszalók, Illés József csendőr Facset, Kajsa járásörmester Bát, Pap János őrsvezető Szászvár, Belső Károly őrsvezető Téth Győr m., Rarók őrsvezető Lövő, Fülöp János csendőr Gödömetestherháza, tiszecsegi őrs, Povi Lajos őrmesterné és Papp András csendőr Stájerlak, Szűcs Sándor őrmester Osgyán, Papp Sándor csendőr Ratkó, kányádi őrs, Király Gábor csendőr Pancsova, Szűcs Dénes csendőr Hídalmas, Tari István csendőr Szokolár, Radafalva, Hári József őrsvezető és Hegedűs csendőr Köröstarcsa, magyarbodzaszítai őrs, Alsósztrégova, Nagy csendőr Kőröstarcsa, nyírhegyi őrs, Felföldi őrs, Megyeri Imre őrs, Robogány, Helfert és Deák csendőrök Fules, Fazekas Ferenc járás őrs. és Dombi József őrm. Bácsalmás, nyírhegyi őrs, Csontos Antal őrs. Székesfehérvár, Kléga Pál őrmester és neje Kistapolcsány, nyírhegyi őrs, Fonád János őrs. Ó-Gyalla, Geréb Mihály csendőr Marosludas, Kovács Ferenc ez. őrs. és Mezei Mihály csendőr Nagyszalonta, özötváraljai őrs, dési őrs, Csorba J. őrs. Érsekudkert, Groelli Gyula ez. őrs. Budapest, Pomothy I. csendőr Garamszentbenedek, modori őrs, czeplédi őrsparancsnok, karcazi őrs, Korponai Lajos őrs. Berettyóújfalva, besztercebányai őrs, Timár őrsvezető Déma, kiskomáromi őrs, Oláh Károly csendőr Nagyszőlős, Derecskei őrmester Uglya, németzentpéteri őrs, csanyateleki őrs, Ráth János csendőr Baksa, abádszalóki őrs, Kocsis I. csendőr Homokterenyé, Stáub őrsvezető Székesfehérvár, Török őrmester Madaras, Anik János járásörmester Debreczen.

*

A kiisrult Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Kosztolányi István őrsvezetőnek Palicsfürdőre elküldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök felállításása.

Az I. számú csendőrkerületben: Torda-Aranyos vármegye tordai járásában lévő Magyarpeterd községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével;

az V. számú csendőrkerületben: a trencsényi szárny területén Trencsény vármegye bicseői járásában lévő Trencsénymákó községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével;

a balassagyarmati járásban lévő Cserhátsurány községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 8-ával;

az esztergomi szárny területén Bars vármegye lévai járásában lévő Kiskálna községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 7-ével;

a nyitrai szárny területén Nyitra vármegye nagytapolcsányi járásában lévő Nyitraszék községben 1 őrsvezető és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével;

a VI. számú csendőrkerületben: Veszprém vármegye devecseri járásában lévő Noszlop községben 1 őrmester és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs szeptember 10-ével; végül

Baranya vármegye dárdai járásában lévő Pélmonostor községben ugyanezen 1 őrmester és 4 csendőrrel rendszeresített új őrs október 1-ével szolgálati működésüket megkezdték.

Őrs lovasítása.

A II. számú csendőrkerület szerbelemeri gyalog őrsé lovasítottatott.

Őrsök áthelyezése.

Az I. számú csendőrkerület nagyenyedi szárnyához tartozó vládházi őrs október 1-ével Muzsinára;

a II. számú csendőrkerület temesvári szárnyához tartozó magyarszázosi őrs augusztus 10-ével Szénészegre, végül

a VIII. számú csendőrkerület nyiregyházi szárnyához tartozó máriapócsi őrs október 1-ével Gyulajba helyeztettek át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október 10-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Jónás András, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli csendőr, ez. őrsvezetőnek, egy embernek saját élete kockázatásával a vízbefalást történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Áthelyeztetettek:

1907 október 10-ével:
Buday Andor, I. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, diószentmártoni szakaszarancsnok és

Szinte Gábor, IV. számú csendőrkerületbeli hadnagy, felsővisói szakaszparancsnok kölcsönösen.

Okiratilag megdicsértettek :

a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által :

Glaviczky Ferenc, cz. őrmester, makfalvi őrsparancsnok, 10 évi csendőrségi szolgálatát alatt úgy a közbiztonság terén kifejtett eredményes működéséért, mint általában minden irányban tanusított előnyös magatartásáért ;

Sebeslyén Imre csendőr egy véletlenségből a kutba esett és életveszélyes helyzetbe került nőnek kimentésénél tanusított odaadó és elszánt magatartásáért ;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által :

Imre Zsigmond őrsvezető, mert a folyó év folyamán Pozsony város, továbbá a cseklézi és szempezi őrskörletek területén majdnem napirenden volt távbeszélő bronzhuzal lopások tettesét 207 óráig tartó észszerű, buzgó és fáradságot nem ismerő nyomozás során kiderítette, s azt elfogva, az orgazdák fejletlése mellett az igazságszolgáltatás kezébe juttatta ;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által :

Garabí János csendőr, mivel folyó évi július 7-én a csáktornyai vasuti állomáson, — hol csak egyedül volt szolgálatban — egy több főből állott tüntető csoporttal szemben katonás bátorsággal és erélylyel kellő pillanatban fellépett s körültekintő és higgadt eljárásával annak több tagját őrizet alá vette és az illetékes hatóság elé állította.

Nyilvánosan megdicsértettek :

a m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által :

Scabó Géza csendőr cz. őrsvezető, mert a folyó év folyamán Pozsony város, továbbá a cseklézi és szempezi őrskörletek területén majdnem napirenden volt távbeszélő bronzhuzal lopások tettesének 207 óráig tartott fázaszt kinyomozásánál járőrvezetőjét hathatósan támogatta ;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által :

Varga Ferenc próbacsendő, mert egy többrendbeli lopás és rablás elkövetésével gyanúsított és konok tagadásban volt egyént, ügyes, tapintatos és czélszerű beszélgetés, illetve kikérdezés közben beismerő vallomásra birt és így az eredmény teljes sikerét biztosította.

Köszönetnyilvánítás.

Az V. számú csendőrkerületi parancsnokság a komáromi, esztergomi, dunaszerdahelyi, deáki, ligetfalui, nemesócsai, udvarnokai, nyitrai, szempezi, galgóczi, gutai, tatai, nagytapolcsányi, nagyigmandi és nagyrippényi őrsök parancsnokainak és legénységének, a jelentkezők gyűjtése körül kifejtett buzgalmaért, teljes megelégedésének kifejezése mellett köszönetét nyilvánította.

Jutalmazások.

A m. kir. belügyminister ur folyó évi szeptember hó 19-én kelt 102872/V/b. számú rendeletével a közbiztonsági szolgálat terén elért szép eredményeikért :

Albert János, *Harai* Tamás, *Magyar* János, *Juhász* András járásőrmesterek és *Losonczy* Márton őrmester részére 50—50 korona; *Oneth* Károly, *Hajzer* János cz. őrmesterek, *Hári* József I., *Kolozsvári* Lajos, *Szalai*

Mihály és *Simon* János őrsvezetők részére 40—40 kor.; *Pataló* András őrmester, *Horváth* Ferencz I. cz. őrmester, *Hankó* János őrsvezető, *Petrovits* Péter cz. őrsvezető, *Pass* János, *Hrivnák* János, *Belédi* István, *Klotz* Károly *Lacza* Adolf csendőr cz. őrsvezetők, *Scabó* István III., *Ondreak*, *Vendel*, *Koronczai* József, *Hilák* Ferencz és *Koltay* Ferencz csendőrök részére pedig 30—30 korona pénzzutalmat engedélyezett.

Előléptettek :

1907 október hó 1-ével :

Tóth Ignác, IV. számú csendőrkerületbeli cz. őrsvezető, II-od altiszt őrsvezetővé ;

Az öt évi tényleges szolgálat befejezése után :

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában : *Madaras* Sándor, *Balogh* Márton, *Kiss* Albert és *Takács* Sándor csendőrök, és

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában : *Kari* Venczel, *Veszprémi* Mihály, *Rózsai* György, *Flóra* Mihály, *Kótyuk* István, *Zsik* Ábrahám, *Kovács* József, *Gyujtó* József és *Kovács* Antal csendőrök, *csendő* címzetes őrsvezetőkké.

Házasságra léptek :

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában :

Vida Albert őrmester, *Perint* Józsaival, 1907 október hó 5-én, Szamosújváron.

Magyar András cz. őrmester, *Jakó* Máriával, 1907 október 6-án, Nagyfalun.

Szente János cz. őrmester, *Esztyolyka* Verával, 1907 szeptember 23-án, Torján.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában : *Balla* Mihály cz. őrsvezető, *Kendeffi* Arankával, 1907 szeptember 25-én, Ócsán.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában : *Csorba* János cz. őrmester, *Monoki* Juliannával, 1907 április 6-án, Miskolczon.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a titeli kir. járásbíroságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb nyelv ismerete. Gépirásban való jártasság. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények az újvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1907. évi november 5-ig.

Egy rendőri állás Pancsova városnál. Fizetés 720 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és szerb nyelv ismerete. Próbaidő. Kérvények Pancsova város polgármesteréhez 1907. évi október hó 31-ig.

Egy hivataloszlgoi állás a csikszereadi kir. ügyészségnél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a csikszereadi kir. ügyészségnél 1907. évi november hó 7-ig.

Egy hivataloszlgoi állás a nagybereznai m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Ruhailletmény 60 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Ruthén nyelv ismerete. Kérvények az ungvári m. kir. pénzügyigazgatóságához 1907. évi december hó 10-ig.